

V Ý R O Č Í – A N N I V E R S A R I E S

RNDR. ANNA LACKOVIČOVÁ, CSC. (26. 7. 1949) – OBZRETIE SA V PLNEJ PRÁCI

Vnímanie behu času je značne relatívne. Pri početných pracovných aktivitách nebýva veľa času na zastavenie. Jubileum ale takouto príležitosťou je, najmä pre kolegov, spolupracovníkov a priateľov. Naša milá kolegyňa a priateľka (najmä!) nám teraz poskytla dobrý dôvod na takéto zastavenie a obzretie sa – nielen za spoločnými rokmi.

Narodila sa 26. júla 1949, na sv. Annu, podľa ktorej jej rodičia dali aj meno. Jej rodiskom bolo malebné vinohradnícke mestečko Svätý Jur na juhovýchodnom úpätí Malých Karpát. A genius loci sa zapísal naozaj osudovo ...

Štúdium Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave absolvovala obhájením diplomovej práce "*Lišajníky Malých Karpát*" v roku 1972. Po krátkej brigáde v Slovenskom národnom múzeu nastúpila na študijný pobyt do oddelenia vplyvu imisií na rastliny Ústavu biológie krajiny SAV (od r. 1975 Ústav experimentálnej biológie a ekológie CBEV SAV), kde v roku 1974 získala titul RNDr. Po študijnom pobyte pokračovala internou aspirantúrou, ktorú ukončila obhájením kandidátskej práce "*Epifytické lišajníky a čistota ovzdušia v južnej časti Malých Karpát*" v roku 1981. V roku 1990 prešla do obnoveného Botanického ústavu SAV.

Problematika, ktorej sa A. Lackovičová počas svojej pracovnej kariéry venovala, bola veľmi široká a rôznorodá, možno však povedať, že ako "červená niť" ňou prebieha štúdium vplyvu imisií na lišajníky a využitie lišajníkov ako biondikátorov. Venovala sa napríklad výskumu lišajníkov na medených haldách v Gelnici a Slovinkách, v oblasti železiarní na dolnej Orave, v okolí kovohút Krompachy a Rudňany a atómovej elektrárne Mochovce. Ďalej sa zaoberala fytoindikáciou znečisteného ovzdušia (napríklad v oblasti Dunaja a Bratislavy), ako aj obsahom ťažkých kovov v lišajníkoch. Okrem štúdia vplyvu imisií na lišajníky sa venovala aj floristike, napríklad lichenoflóre viacerých chránených území Slovenska (Bukovské vrchy, Malé Karpaty, Strážovské vrchy, Štiavnické vrchy, Vtáčnik, Trábeč, Zobor), dynamike zmien epifytických lišajníkov na Slovensku, či fytocenológii.

Nemožno však nespomenúť organizačné schopnosti jubilantky, ktoré sú pre ňu veľmi charakteristické a ktorými významne ovplyvnila lichenológiu na Slovensku. V dnešných dobách sa síce počítajú len hmotné body (a to predovšetkým tie impaktné), jestvujú však aj činnosti, ktoré majú možno ešte oveľa závažnejší význam. Svoje schopnosti uplatňovala už pri organizovaní či spoluorganizovaní najrôznejších stretnutí a exkurzií, a to aj na medzinárodnej úrovni. Strategické bolo jej zvolenie do funkcie zástupkyne vedúcej oddelenia taxonómie rastlín (1998–2001) a neskôr vedúcej oddelenia nižších rastlín BÚ SAV (2001–2007). Na tomto poste sa podstatnou mierou zaslúžila o vybudovanie nevyhnutného lichenologického zázemia – lichenologického herbára a knižnice. Nemenej významnou úlohou bolo vedenie či spoluvedenie rôznych projektov (doteraz celkom 12). Pre aktívnych lichenológov je podávanie grantových projektov činnosťou síce nutnou, nie však vyvolávajúcou nadšenie. Anka však vždy jasne chápala prínos projektov pre kolektív, čo jej mobilizovalo sily na vykonanie neoblúbených, ale nevyhnutných administratívnych úkonov. Sily však boli potrebné predovšetkým pri vedení a najmä dokončení projektov, kedy spolupracovníci bývali často vyťažení inými svojimi aktivitami, takže si často pripadala ako sám vojak v poli. Túto jej vôľu treba oceniť a zaslúži si za to veľkú vďaku! Medzi najvýznamnejšie počiny z tejto oblasti bude nepochybne patriť ukončenie veľkoryso koncipovaného súčasného projektu "*Vplyv zmien kvality ovzdušia mestskej aglomerácie Bratislava na lišajníky*", ktorý zúročuje aj predchádzajúce výsledky a aktivity.

Ankina schopnosť využiť príležitosť je obdivuhodná a netýka sa len významného podielu na organizácii stretnutí a terénnych akcií (spomenieme napr. exkurziu rakúskych lichenológov vedenú J. Poeltom, exkurziu Britskej lichenologickej spoločnosti, stretnutie BLAM vo Vysokých Tatrách, či spoluorganizovanie VI. Zjazdu Slovenskej botanickej spoločnosti v Blatnici). Nemožno ani zabudnúť, že Anka zorganizovala I. bryologicko-lichenologické dni vo Svätom Jure

(s medzinárodnou účasťou) a tak založila ich tradíciu, pretrvávajúcu podnes. Vďaka jej spoločenskej a veselej povahe boli vždy naplnené veľmi príjemnou a priateľskou atmosférou (prispelo k tomu aj hojné tylové zabezpečenie müllerom a rizlingom z rodinného vinohradu).

Jubilantka se nevenovala len vlastným vedeckým projektom. Pozornosť upriamila aj na históriu botaniky, význam a odkaz osobností, predovšetkým Alexandra Zahlbrucknera. Bola editorkou a spoluautorkou monografie o svojom slávnom rodákovi (1988) a pripravila o ňom aj výstavu (2000). Spolu s I. Pišútom zorganizovali vyrobenie pamätnej tabule a jej umiestnenie na rodný dom A. Zahlbrucknera – a tak vo Svätom Jure vzniklo akési lichenologické pútnické miesto, najmä pre zahraničné návštevy. Podobne pri príležitosti významného životného jubilea I. Pišúta bola iniciátorkou a podstatnou mierou sa podieľala na holde svojmu učiteľovi a zakladateľovi slovenskej lichenológie formou vydania zborníka prác európskych lichenológov (2006). Ďalej je spoluautorkou slovenského menoslovia lišajníkov (1983, 1989), zoznamu lišajníkov Slovenska (1993, 1996, 1998), zoznamu lišajníkov Východných (2003) a Západných Karpát (2004), zoznamu ohrozených lišajníkov (2001), ako aj návrhu národnej ekologickej siete Slovenska – NECONET.

Popri vedúcich funkciách zastávala jubilantka aj prácu tajomníčky v komisii pre doktorandské štúdium v odbore Mykológia (1997–2005) a nemalo času stráviť aj pedagogickou činnosťou na Katedre ekozozológie a fyziotaktiky PríF UK v Bratislave, viedla aj 7 diplomantov. Je aj aktívnou členkou Slovenskej botanickej spoločnosti, v rokoch 1993–1996 bola jej vedeckou tajomníčkou. V roku 1999 získala ocenenie Zaslúžilý člen SBS, tohto roku Čestný člen SBS. V roku 2005 jej udelili Holubyho pamätnú medailu za publikačnú činnosť (knihy "*A Catalogue of Eastern Carpathian lichens*", 2003, "*Checklist of lichens of the Western Carpathians*", 2004).

Vzhľadom na to, že podrobná bibliografia jubilantky bola publikovaná už na inom mieste (Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 31/1: 116–125, 2009), uvádzame len súhrnné počty publikácií: 8 knižných monografií, 13 kapitol v knižných publikáciách, 10 pôvodných vedeckých prác v „Current Contents“ časopisoch, 19 prác v zahraničných časopisoch mimo Current Contents, 35 prác v domácich časopisoch mimo Current Contents, 21 prác v zahraničných a 23 v domácich zborníkoch z vedeckých konferencií a 34 populárno-vedeckých prác.

Sme vďační osudu, že spojil naše cesty s Ankou a obdaril nás spoločným priateľstvom. Prežili sme tak rad príjemných chvíľ a zviezli sme sa aj na vlne aktivít prameniach z jej energie a nezlomnej vôle. Našej milej Anke prajeme do ďalších rokov veľa šťastia, zdravia a energie na úspešné zakončenie veľkého "bratislavského" projektu, aj na dobrý štart do projektov nových.

E. Lisická & J. Liška

DOC. RNDR.KATARÍNA MIŠÍKOVÁ, PHD. (29. 4. 1969)

Bryologička, docentka Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, žiačka doc. V. Peciara – špecializácia Biológia a ekológia (1992), po absolvovaní študijného pobytu na Botanickom ústave SAV nastúpila na Katedru botaniky Prírodovedeckej fakulty UK, kde obhájila dizertačnú prácu (1999) a habilitačnú prácu (2008) s zameraním na výskum Bratislavy a Záhorskej nížiny. Spoluautorka Súpisu machorastov Slovenska, Červeného záznamu vyhynutých, ohrozených a miznúcich druhov machorastov.

R. Šoltés

RNDR. ANNA KUBINSKÁ, CSC. (26. 7. 1949)

Bryologička, vedecká pracovníčka Botanického ústavu SAV v Bratislave, žiačka doc. V. Peciara – špecializácia Botanika (1972), študijný pobyt a interná aspirantúra na Botanickom ústave SAV (1982) venovaná štúdiu machorastov v rastlinných spoločenstvách a mapovanie genofondu bryoflóry na Slovensku. Spoluautorka Súpisu machorastov Slovenska, Červeného záznamu vyhynutých, ohrozených a miznúcich druhov machorastov.

R. Šoltés

DOC. RNDR. VOJTECH PECIAR, CSC. (19. 7. 1929)

Významná osobnosť slovenskej bryológie, v roku 1948 ukončil stredoškolské štúdium na štátnej učiteľskej akadémii v Bánovciach nad Bebravou, pokračoval v štúdiu na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave, najskôr v pedagogickej kombinácii biológia-zemepis, neskôr sa venoval botanike (bryológii), bol žiak doc. Šmardu. V roku 1952 nastúpil ako asistent na Botanický ústav Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave a pokračoval v štúdiu bryoflóry Slovenska, kde sa venoval epifytickým spoločenstvám (dizertačná práca 1962). V roku 1966 sa habilitoval na docenta prácou "Machorasty (*Bryophyta*) južnej časti Východoslovenskej nížiny". V oblasti vedeckej je spoluautorom úspešných kľúčov "Malý kľúč výtrusných rastlín I.", "Kľúč na určovanie výtrusných rastlín III." a vysokoškolskej učebnice "Základy systému a evolúcie výtrusných rastlín".

Výsledkom dôkladného poznania súčasného stavu flóry machorastov je aj spoluautorstvo na Súpise machorastov Slovenska a na Červenom zozname vyhynutých, ohrozených a miznúcich druhov machorastov.

Veľmi dôležitou súčasťou profesného života bola jeho pedagogická práca, ktorú mal jubilant veľmi rád a vedel svoje nadšenie pre botaniku rozdávať aj svojim žiakom, či už poslucháčom Katedry botaniky, diplomantom alebo ašpirantom.

R. Šoltés

ZMĚNY V ADRESÁŘI SEKCE – CHANGES TO MEMBERSHIP DIRECTORY

Zkratka v závorce označuje řádného člena (Č) nebo spolupracovníka (S) sekce, letopočet je rokem vstoupení do sekce. Opravené údaje jsou uvedeny v apostrofech. Změny prosím zasílejte na e-mailovou adresu vitezslav.plasek@osu.cz nebo do redakce Bryonory.

The abbreviation in brackets stands for the full member (Č) or associated member (S), respectively, followed by the date of enrollment. Corrected data stand within apostrophes. Please send the changes to the e-mail address: vitezslav.plasek@osu.cz or at the Bryonora desk.

Noví členové a spolupracovníci – new members

Dingová, Mgr. Alica, Révová 12, SK–900 31 Stupava, Slovenská republika, e-mail: alica.kosuthova@savba.sk, alica.dingova@savba.sk (S, 2009).

Erazím Martin, Hředle 88, CZ–267 51 Zdice, e-mail: Merazim@tiscali.cz (S, 2009).

Fasterová Jana, Zapletalova 5, CZ–710 00 Ostrava – Slezská Ostrava, e-mail: malunka@email.cz (S, 2009).

Rezignace – resignations

Pluhař, Mgr. Viktor, Lesní 241, CZ–767 01 Kroměříž-Vážany, pluhar@agkm.cz (Č, 1988).

Změny – changes

Sauer, Dr. Michael, Esslinger Strasse 18, D–721 24 Pliezhausen, B.R.D. /dříve: Rosenstein 1, D–701 91, Stuttgart, B.R.D./ (S, 2003).